

כתובות כג

עניין: בנתיח דמר שמואל

ירושלמי פ"ב הלכה ו'

לינשא. נשים נשבו לשם. אהא עובדא קומי אבא בר בא ולוי ושמואל. אמרין ומסרו להן עדים ניסקון לארעא דישראל. אמר ליה ומה נעשה לימים הראשונים שנתייחדו. אמר ליה אבא בר בא אילו הוינן בנתך כן הייתה אומר. ואישתבין בנתיח דשמואל כשגגה שיוצא מלפני השליט. כד סלקון להבא סלקן שביין עמהון. עלין קומי ר' חנינה אוקימן שביין מלבר. אמרו ליה נשבינו וטהורות אנו ו'התירין. מן דנפקן שלחון שביין עלין אמר ניכרות אלו שבנות חכם הן. מן דאיתודעין מאן הויין אמרין לשמעון בר בא איטפל בקריבתך. נסב לקדמיתא ומיתת. לתניינא ומיתת. למה בגין דשקרין. חס ושלום לא שקרון אלא מן חטאת ד'דחנניה בן אחי ר' יהושע שעובר את השנה בחוצה לארץ: הלכה ז' מתני'

ירושלמי פ"א הלכה ב'

מנה אין לה: פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד: ר' יוסי בשם ר' חייה בר אשי ר' יונה רב חייה בר אשי בשם רב למה זו דומה לעושה גומא בבשר וחוזר ומתמלא. תני ר' חייה לעובר את העין וחזרת וצוללת. אמר ר' יוסי מתניתא אמרה כן פחותות מיכן כנותן אצבע בעין. אמר ר' אבון אקרא לאלהים עליון לאל גומר עלי בת שלש שנים ויום אחד ונמלכין בית דין לעוברו הבתולין חוזרין ואם לאו אין הבתולין חוזרין:

רשב"ם ב"ב קמט.

הוא חפץ שיצא לידו: דאסור. הוא איסור גיורא שצא על רחל צת מר שמואל קודם שנתגייר ונתעברה הימנו צגיות את רב מרי צר רחל וצתוך כך נתגייר ואח"כ נולד רב מרי והוא ליה הורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה והיא מצנות שמואל שנסצו כדאיתא בכתובות (דף ק"ג): אמר רבא

תוס' ב"ב קמט. ד"ה רב

רחל ו"ל דמרי רב מרי צר רחל הו' מיהו מה שפירש רבינו שמואל דרב מרי צר איסור גיורא שצא על צת שמואל קודם שנתגייר והורתו שלא בקדושה שנשצית כדאמרין בכתובות (דף ק"ג) אין נ"ל דהא זיל משמע צגמרא שלנו דאמר ליה ר' יוחנן לרב שמן צר אצא זיל רב מרי צר איסור גיורא שצא על צת שמואל אחר הוה ושמא הוה שנוצר אצו צפרק מי שהשקיף (שם דף ק"ג). ומה שקורא אותו על שם אמו לפי שרואה ליתסו אחר שמואל כדאשכחן רבנא עוקצא ורבנא נחמיה צני צרתיה דרב וכן רבי

הגרי"א – שנות אליהו – ליקוטים בסוף מסכת ברכות

בירושלמי בכתובות צתיה דמר שמואל אישחציין כו' אמרין לשמעון צר צא איטפל בקרובתך נסיצ לקדוניתא ומיתת. לתנינא ומיתת. ומה. צגין דשקרין ח"ו לא נשקרין. אלא מן חטאת דחנינא צן אחי ר' יהושע שעיצר סנה צמוץ לחרץ. וכחצו הנפרטים נשום שקרובים היו לפנינא צן כו'. אצל רבינו הגאון ז"ל דרך צה דמר דאיתא צירושלמי קודם הירושלמי הלז. אקרא לאל עליון גומר עלי שצת ג' שנים ויום אחד צחוליה אינס חוזרים. ופחות מצת ג' סנה ויום אחד צחוליה חוזרים. ואם היתה צת ג' ויום אחד. ואח"כ עיצרו צ"ד סנה. צחוליה חוזרים הקצ"ה משנה הטצע ולפי זה הכי פירושו לצנתיה דמר שמואל היו צת ג' שנים ויום אחד וצחוליה אינס חוזרים רק שהם לאו שחנינא צן אחי כו' עיצר סנה צמוץ לחרץ והם סצרו סכדין עיצר את הסנה ואח"כ צחוליה חוזרים לכך אמרו טהורי' אנו אף שנצעלו הם אעפ"כ טהורים הם ומצת שחצו סהצחוליה חוזרים אצל לפי האמת שעיצר שלא כלין. והיו צנת ג' שנים ויום אחד וצחוליהם אינס חוזרים וזהו שאמרו ח"ו ללא נשקרין אלא מן חטאת דחנינא צן כו' והם טעו צה סצרו שעיצר כדין:

חתם סופר

עין. ובשם הגאון מו"ה אלי' מוויילנא זל"ל שמעתי אומרים שהאמת שנצעלה לשצאי צקטנותה ולפי עיצור שנים של חניני' שנגררו אחריו צח"ל לא היתה עדיין צת ג' שנים ויום אחד ומשום כן אמרה עהורה אני, וצאמת שעיצור שלו אינו כלום, ולפי העיצור האמת צבר היתה ג' שנים וגשאת צאיסור ומשום כן מצה ודפח"ח. ולפ"ז ז"ל רב שמן צר אצא לא היה צקי צפתח פתוח, דא"כ היה מולא פתח פתוח. ואולי עירב צה השצאי או שכבר הי' צוגרת צשעת נישואין ואין לה טענת צחוליה. ול"ל לפ"ז שהופרשו מצית אצובן פחותה מצת ג' ואפ"ה היו יודעין ההצולה לקיים צצויינהו אצראי ושמעו כן צקטנותן. והוא פלא. ולפי דרכו היה אפשר לומר שגדולות היו כשנצבו אלא שהצא עליהן היו יודעות ומכירות אותו שהי' פחות מצן ע' עפ"י חשבונו של חניני'. ואמנם על פי החשבון האמתנין הי' יותר מצן ע', ועיין לעיל י"א ע"ב. א"כ י"ל עפ"י דרכו דקענה לא מהימנא צמגו וכן שהי' לכן מגו והותרו הוא עפ"י דצורן וחשבונן שהן יותר מצנות י"ב ויום א', אמנם עפ"י חשבון האמתנין עדיין לא הגיעו לכלל נדלות ולא מהימני ואסורות לכהן. א"כ י"ל לפמ"ש לעיל דהנה